

PFU-SAK NR. 126/12

KLAGER: Coffin Cheaters MC Norway, Avd. Arendal
ADRESSE: Postboks 1426 – STOA, 4857 Arendal
TELEFON: 37020130
PUBLIKASJON: NRK Sørlandet
PUBLISERINGSDATO: 25. og 27.04.2012
STOFFOMRÅDE: Krim/justis
GENRE: Nyhetsartikkel (web), nyhetsinnslag (TV/web-TV)
SØKERSTIKKORD: Kildebruk, kontroll av opplysninger, identifisering, saklighet og omtanke
REGISTRERT: 27.04.2012
BEHANDLET I SEKR.: 30.04.2012; tilsvaarsrunden innledet
BEHANDLES I PFU: 19.06.2012
FERDIGBEHANDLET: 19.06.2012
BEHANDLINGSTID: 52 dager
KLAGEGRUPPE: Organisasjon
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

NRK publiserte **onsdag 25. april 2012** en nettartikkel med tittelen «**Ber utesteder nekte MC-medlemmer**», og ingressen:

«**Politiet og Arendal kommune oppfordrer utesteder i Arendal til å nekte medlemmer av en ny kriminell MC-klubb adgang til utestedene. Utelivsbransjen mener forslaget er umulig å gjennomføre i praksis.**»

Under mellomtittelen «**Driver med kriminalitet**» sto det:

«**Klubben Coffin Cheaters, som politiet ser på som kriminell, har etablert seg ved det gamle bedehuset på Bråstad. – Disse klubbene definerer seg selv på utsida av samfunnet og har sine egne regler. Vår etterretningsinformasjon er at de driver med kriminalitet, sier politistasjonssjef Jan Sverre Krogstad.**

Det er først og fremst narkotikakriminalitet gjengen på 10 til 15 medlemmer driver med. Kommunen sier de ser svært alvorlig på saken og sier de skal motarbeide MC-klubben på alle lovlige måter. Nå oppfordrer de utelivsbransjen til å gjøre det samme.

– Næringslivet må ta del i denne bekjempelsen, og da mener vi spesielt restaurantbransjen, at de forhindrer dem i å etablere seg i den delen av næringslivet, sier Krogstad.»

Det ble også publisert et nyhetsinnslag på NRK Sørlandet **fredag 27. april 2012** om samme forhold. I innslaget ble det uttalt:

«Reporter - Under formannskapsmøtet i Arendal i dag fortalte en bekymret politistasjonssjef politikerne om den nye MC-klubben som skal ha etablert seg i byen. Klubben, Coffin Cheaters, som politiet ser på som kriminell, har etablert seg her ved det gamle bedehuset på Bråstad.
Politi - Disse klubbene definerer seg selv på utsiden av samfunnet og har sine egne regler. Vår etterretningsinformasjon er at de driver med kriminalitet.
Reporter - Det er først og fremst narkotikakriminalitet gjengen på ti til femten medlemmer driver med. Kommunen sier de ser svært alvorlig på saken, og sier de skal motarbeide MC-klubben på alle lovlige måter. Nå oppfordrer de utelivsbransjen til å gjøre det samme.
Politiker - Næringslivet må ta del i denne bekjempelsen, og med næringsliv i den sammenheng, så mener man spesielt restaurantbransjen. At de forhindrer disse i å etablere seg også, - i den delen av næringslivet.»

KLAGEN:

Klager er Coffin Cheaters MC Norway, avd. Arendal, som reagerer på at NRK publiserte følgende: «Det er først og fremst narkotikakriminalitet gjengen på 10 til 15 medlemmer driver med.» Klageren skriver: «Dette er svært stigmatiserende, ærekrenkende og diskriminerende av medlemmene i Klubben. Det er heller ikke noe sannhet i dette, da det ikke foreligger en eneste dom på noen av medlemmene i klubben som omhandler narkotika/omsetning av narkotika eller lignende. Det burde vært en smal sak for NRK Sørlandet å sjekke faktiske forhold (kriminelle rulleblad osv), i stedet for ukritisk å publisere uttalelser fra Politistasjonsmester Jan Sverre Krogstad, som tydeligvis ikke har gjort noen lokale undersøkelser om hva som skjer i lokalområdet og hvem som er med i klubben.»

Det vises til at medlemmene i klubben har fått mange negative reaksjoner fra barnehager, skoler og arbeidsgivere: «Dette er et sterkt overgrep av en gruppe mennesker som har en ting felles, at de er medlemmer i en MC-Klubb.»

I tillegg reageres det på at ordføreren har uttalt at han «skal "gjøre alt for å stikke kjepper i motorsykelhjulene"». Klager oppfatter dette som en trussel for sikkerheten til medlemmene i klubben ved kjøring av motorsykel.

Klageren mener publiseringen er brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 3.2, kildebruk og kontroll av opplysninger, punkt 4.1, saklighet og omtanke, og punkt 4.7, om identifisering. Det vises også til punkt 2.1, som gjelder redaktøransvaret.

FORSØK PÅ MINNELIG ORDNING:

Partene har vært i kontakt i et forsøk på å komme fram til en minnelig ordning, uten at dette har lyktes dem.

TILSVARSRUNDEN:

NRK avviser klagen. Det opplyses at saken har sitt utspring i at formannskapet behandlet spørsmålet om etablering av MC-klubb i Arendal. NRK skriver: «Til stede på møtet var politistasjonssjef Jan Sverre Krogstad som uttrykte bekymring for klubbens etablering, ettersom politiet mener klubben Coffin Cheaters driver med kriminalitet. Han argumenterte i møtet hvorfor politiet mener dette og henviste til politiets etterretningsmateriale som dokumentasjon. Formannskapet vedtok enstemmig at kommunen skal bekjempe etableringen og oppfordret næringsliv og utesteder til å gjøre det samme.»

Videre vises det til at NRK har videreformidlet politiets og politikernes argument om at dette er en klubb som selv definerer seg utenfor loven og som blant annet driver med narkotikaomsetning. NRK påstår at politiet i flere møter med politikere og presse har henvist til det de har av etterretningsinformasjon og sine synspunkter på dette, og NRK skriver: «Vi har så langt kun hatt politikerne og politiets argumenter å forholde oss til ettersom Coffin Cheaters ikke har ønsket å kommentere etableringen og påstander fra politi og politikere.»

Om kontakten forut for publisering, forklarer NRK: «Før vi publiserte sakene var vi blant annet i kontakt med en person vi fikk tak i via et telefonnummer som stod oppslått på klubblokalene til Coffin Cheaters i Arendal. Han presenterte seg ikke med navn, men bekreftet at han var pressevakt for Coffin Cheaters i Arendal. Han ble konfrontert med påstandene om at de var uønsket fordi de drev med kriminell virksomhet, blant annet narkotikahandel. Han ble spurt om han hadde utfyllende informasjon eller kommentarer. Svaret vi fikk var at ingen i klubben ønsket å uttale seg. Vi hadde også kontakt med andre medlemmer i klubben som ble konfrontert med de samme opplysningene – ved at vi oppsøkte lokalene for å komme i kontakt med noen ansvarlige eller medlemmer som kunne gi kommentarer til påstander og meninger fra politikere og politiet lokalt. Ingen av medlemmene vi møtte ved klubbens lokaler ønsket å uttale seg.» NRK valgte derfor å publisere uten samtidig imøtegåelse fra medlemmer i klubben.

Det vises også til at NRK i forbindelse med PFU-klagen gjentatte ganger har forsøkt å få kontakt med klubben «for om mulig å få fulgt opp saken/få kommentarer til påstander fra politikere og politi. Kontakten skjer nå pr mail fordi det er det eneste klubben ønsker å forholde seg til. Først fikk vi tidlig i forrige uke beskjed om at klubben skulle ha medlemsmøte for deretter å komme tilbake med kommentarer». Det ble senere meddelt NRK at Coffin Cheaters MC krevde en beklagelse om at omtalen ikke medførte riktighet.

NRK skriver at omtalen ikke gjelder de enkelte personene, men klubben generelt: «Når vi videreformidler det politiet legger frem med henvisning til etterretningsinformasjon om at klubben driver med narkotikasalg, mener vi ikke det betyr at hvert enkelt medlem selv utfører kjøp/salg av narkotika. Her er det snakk om personer som er medlemmer i en klubb som politiet sier driver med kriminalitet og som finansierer deler av driften med narkotikasalg. Ved å være en del av klubben mener politiet (og politikerne) at medlemmene er en del av dette også.»

Når det gjelder ordførerens uttalelse om å stikke kjepper i motorsykelhjulene, mener NRK at klageren overtolker et kjent ordtak (å stikke kjepper i hjulene). NRK skriver at dette ikke er ment bokstavlig.

Klageren mener fortsatt at NRK må dokumentere at kanalen sitter på informasjon som viser at «det er narkotikaomsetning de 10-15 medlemmene driver med». Slik klageren ser det, er dette en svært injurierende og ærekrenkende påstand. Det vises til konsekvenser dette har fått for medlemmene, deres barn og barnebarn samt øvrige familie.

Videre anfører klager at vedtaket i formannskapet «følger av en anmodning fra hovedstyret i Kommunenes Sentralforbund om å erklære "kriminelle MC-klubber" som uønsket. [...] Henstilling kommer med all sannsynlighet som en følge av politiets planmessige arbeid i forhold til sine strategier for å bekjempe det de kaller kriminelle MC-gjenger. Politidirektoratet har utarbeidet en strategisk rapport for politiets arbeid med denne bekjempelsen for perioden 2011 til 2015 som retter seg mot internasjonale enprosentklubber».

Det opplyses at dette er et nordisk samarbeid fra politiets side, og at omtalen om enprosentklubber som kriminelle organisasjoner, er tilbakevist av flere (se vedlegg).

Videre skriver klager: «Politiet ønsker seg kommunene, biltilsynet, NAV, Skatteetaten og private aktører som banker, utelivsbransjen og forsikringsselskaper som samarbeidspartnere. Et av tiltakene de tydeligvis har ønsket seg er at lokalmiljøene og kommunene erklærer enprosentere uønsket der de bor og lever.»

Slik klager ser det, burde mediene sette søkelys på flere forhold ved politiets rapport og måten politiet argumenterer på. «At kritiske spørsmål om og til politiet, ett av samfunnets største makt organer, uteblir både fra presse og folkevalgte er ikke overraskende for oss. Både vi selv, vårt miljø og de vi er glad i fortjener like fullt at bildet av vår subkultur nyanseres. [...] politiet gir ukorrekte opplysninger og forvrider fakta.»

NRK skriver at kanalen ikke kunne la være å omtale det lokalt sterke engasjementet for å hindre etablering av Coffin Cheaters MC Norway i Arendal. Både politikere og politi har gått aktivt inn i dette arbeidet. Slik NRK ser det, forholder ikke Coffin Cheaters seg til dette eller til NRKs utallige forsøk på å få leder og medlemmer i klubben til å svare på anklager fra politi og politikere. NRK skriver: «Ingen i klubben vil stille opp til intervju for å imøtegå noe som helst. Det stiller oss i en særst vanskelig situasjon. Det ville styrket våre saker betydelig om klubben hadde ønsket å imøtegå anklagene.»

Klageren kom, etter avsluttet tilsvarsrunde, med ytterligere kommentar: «Bare en liten kommentar (som er sakens kjerne). Vi har etter samtale med politimester Jan Sverre Krogstad fått avkreftet at han på noen måte har fremstilt oss 10-15 medlemmer i Arendal som kriminelle, ei heller at vi driver med narkotikaomsetning. Det NRK Sørlandet har skrevet og kommentert i intervjuet er ikke basert på fakta men egen fri fantasi. Det er dette punktet som vi finner svært krenkende da vi som medlemmer er lett identifiserbare og godt kjent i vårt nærmiljø med hensyn på jobb og familie. Denne saken har fått konsekvenser for medlemmer i jobb sammenheng og familie uten at vi har noen dommer på oss som kunne bygget opp rundt uttalelsene til NRK Sørlandet.»

Når det gjelder imøtegåelsen, skriver klageren: «Det er dessverre ikke mulig for oss å gi en kommentar til dem da det som blir sagt ikke er det som blir skrevet. Dette har dem bevist ved flere anledninger.»

NRK viser nok en gang til at utgangspunktet for saken var et åpent formannskapsmøte hvor politiet var bekymret for Coffin Cheaters etablering. NRK skriver: «På møtet henviste politistasjonssjefen til etterretningsinformasjon som politiet mener viser at medlemmer i klubben driver med kriminelle handlinger. APs formannskapsmedlem spurte i møtet hva slags kriminalitet det dreier seg om, og svaret fra politistasjonssjefen var da narkotikaomsetning. SVs representant fulgte opp med et spørsmål til politistasjonssjefen om de kunne være så sikre på at dette var kriminelle miljøer og om dette ikke var å stigmatisere en hel gruppe. Politistasjonssjefen svarte da at dette handlet om kriminelle.»

NRK viser også til tidligere publiserte saker hvor blant annet ordføreren «refererte til politiets etterretningsinformasjon om at dette er en klubb der medlemmene driver med kriminalitet og da særlig narkotikaomsetning, altså den samme etterretningsinformasjonen som ble henvist til i formannskapsmøtet».

Det vises også til at MC-klubben av Politidirektoratet blir betegnet som en såkalt enprosent-klubb: «Dette er betegnelsen på MC-klubber som ønsker å være utenfor loven. Ifølge Politidirektoratets handlingsplan; "Politiets bekjempelse av kriminelle MC-gjenger i perioden 2011 til 2015", står Coffin Cheaters oppført sammen med klubber som Hells Angels, Bandidos og Outlaws.»